

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Финансов отчет

Доброволен пенсионен фонд “Съгласие”

31 декември 2018 г.

Съдържание

	Страница
Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимите одитори	-
Отчет за нетните активи в наличност за доходи	1
Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи	2
Отчет за паричните потоци	3
Пояснения към финансовия отчет	4

ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА НА ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД “СЪГЛАСИЕ”

през 2018 година

I. Организация

Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ /Фонда, ДПФ „Съгласие“/ е самостоятелно юридическо лице регистрирано по фирмено дело № 12370/2000г. на Софийски градски съд.

Фондът се управлява и представлява от Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД /Компанията/ – учредена и вписана в Търговски регистър на 09.05.1995г. Компанията притежава Лицензия №2 от 03.10.2000г. за извършване на дейност по допълнително пенсионно осигуряване на основание Решение №1/21.09.2000г. на Съвета по допълнително социално осигуряване и разрешение за управление на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ №338-ДПФ/25.08.2003г. на Комисията за финансов надзор.

II. Осигурени лица

Към 31.12.2018г. броят на участниците в ДПФ „Съгласие“ достига 51 407 лица, от които осигурените лица са 51 381 и 26 са пенсионери.

Разпределението на осигурените лица¹, в зависимост от източника на средствата е както следва:

- 36 743 са осигурени лица с работодателски вноски;
- 23 222 са осигурени лица с лични вноски;
- 15 са осигурени лица са с вноски от друг осигурител.

¹Едно осигурено лице може да се осигурява в доброволен пенсионен фонд по повече от един договор.

Преобладаващата част от осигурените лица във Фонда са осигурени с месечни вноски.

През 2018г. броят на осигурените във Фонда лица се е увеличил нетно с 346 лица, като увеличението е с 0.68% спрямо техния брой към края на 2017г. За същия период по предварителна информация, публикувана на интернет страницата на Комисията за финансов надзор общия брой на осигурените лица във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване в страната се е увеличил нетно с 13 370 лица – ръст от 2.18% спрямо броят им през предходната година.

За последните пет календарни години броят на осигурените във Фонда е намалял нетно с 624 лица или с 1.20%.

Табл. №1. Брой на осигурените лица в ДПФ Съгласие за периода 2014г.-2018г.

2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017 г. (бр.)	Промяна 2018/2017 г. (%)	Промяна 2018/2014г. (бр.)	Промяна 2018/2014г. (%)
52 005	50 933	50 717	51 035	51 381	346	0.68%	-624	-1.20%

Към края на 2018г. пазарният дял на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ по показателя „брой на осигурените лица“ е 8.18%, което е намаление с 0.12% спрямо края на предходната отчетна година:

Табл. №2. Пазарен дял по брой осигурени лица за периода 2014г.-2018г.

Пазарен дял по брой на осигурените лица	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г.	Промяна 2018/2014г.
	8.76%	8.52%	8.44%	8.30%	8.18%	-0.12%	-0.58%

III. Новоосигурени лица

През 2018г. новоосигурените лица във Фонда са 1 766, което е със 71 лица или с 3.87% по-малко в сравнение с новоосигурените през предходния отчетен период. През изминалата година 264 лица са прехвърлили натрупани средства от други фондове за допълнително доброволно осигуряване в ДПФ „Съгласие“, като в сравнение с 2017г. броят им намалява с 25 лица.

IV. Напуснали лица

Общият брой на лицата напуснали Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ през 2018г. е 1 417, което е намаление от 97 лица или 6.41% спрямо напусналите лица година по-рано.

Табл. №3. Напуснали лица по причина за напускане за периода 2017г.-2018г.

Причина за напускане на Фонда	2018г.	2017г.	Промяна 2018/2017г. (%)
Починали лица	129	155	-16.77%
Възстановяване на средства	50	45	11.11%
Пенсиониране и инвалидност	1192	1256	-5.10%
Преминали в друг фонд	46	58	-20.69%

V. Постъпления

Общият размер на постъпилите във Фонда осигурителни вноски през 2018г. е 6 553 хил. лв, което е с 35 хил. лв повече в сравнение с 2017г. Средният размер на месечните постъпления от осигурителни вноски на едно осигурено лице² през 2018г. се увеличава с 1.39% спрямо 2017г. до 34.16 лв.

Общият размер на прехвърлените средства от други фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване в ДПФ „Съгласие“ през 2018г. е 1 447 хил. лв, което е с 570 хил. лв по-малко в сравнение с предходния отчетен период.

Към 31.12.2018г. средният размер³ на натрупаните средства на едно осигурено лице във Фонда е в размер на 1 673.98 лв., което е със 17 лева или 1.03% повече спрямо натрупаните средства година по-рано. По данни на Комисията за финансов надзор средният размер на натрупаните средства на едно осигурено лице във фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване към края на 2018г намалява с 0.08% до 1 715.50 лв.

VI. Изплатени суми

Към 31.12.2018г. от фондовете за допълнително доброволно осигуряване в страната се изплащат пенсии на общо 1200 пенсионера. ДПФ „Съгласие“ изплаща допълнителни пенсии на 26 лица, от които 2 пожизнени, 22 срочни, 1 инвалидна и 1

² Средният размер на месечни постъпления от осигурителни вноски е на база на броя осигурени лица, за които са правени вноски.

³ Индивидуалният размер на натрупаните средства по партидите на осигурените лица варира в широки граници и зависи от множество фактори като: продължителността на осигурителния период; осигурителната вноска и осигурителния доход; редовното постъпване на вноските във фонда; удържаните такси; постигнатата доходност и др.

наследствена. Средният размер на месечната лична пенсия за старост към края на отчетния период е 313.73 лв, а на личните пенсии за инвалидност – 420 лв.

През 2018г. на осигурени лица, пенсионери и наследници на осигурени лица са изплатени суми в общ размер на 4 832 хил. лв или с 348 хил. лева повече в сравнение с 2017г. Изплатените суми са разпределени както следва:

- 3 583 хил. лв еднократно или разсрочено на осигурени лица придобили право на пенсия;
- 854 хил. лв изплатени на осигурени лица;
- 105 хил. лв изплатени пенсии;
- 290 хил. лв изплатени на наследници на осигурени лица, които не са получили наследствена пенсия.

Общият размер на прехвърлените средства към други фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване от ДПФ „Съгласие“ през 2018г. бележи слаб ръст в абсолютна стойност в сравнение с предходния отчетен период. Прехвърлените средства са в размер на 389 хил. лв, което е с 59 хил. лв повече в сравнение с 2017г.

VII. Доходност

Основната цел при инвестирането на средствата на Фонда, както в средносрочен план (до 3 години), така и в по-дългосрочен план (над 5 години) е запазване и реалното нарастване на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партии на осигурените във Фонда лица чрез поемането на умерено ниво на риск. Нарастването на стойността на натрупаните средства по индивидуалните партии на участниците във Фонда за 3 годишен период се определя чрез постигане на възвращаемост, превишаваща средноаритметичната стойност на инфлацията, обявена от Националния статистически институт за последните три календарни години.

Средствата на Фонда се инвестират в максимален интерес на осигурените лица и в пълно съответствие със законовите изисквания и ограничения, при спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация.

При инвестиране на средствата на Фонда се следи за оптимално ниво на доходността спрямо риска чрез диверсификация на инвестиционния портфейл по групи активи и избор на инвестиционни инструменти и емитенти за постигане на възможно най-добра очаквана възвращаемост при минимизиране на специфичния риск, характерен за книгата на даден емитент и при съответното секторно и регионално разпределение на пазарния риск. В рамките на инвестиционния процес се идентифицират, измерват и управляват съвкупност от рискове, които включват: пазарен риск (в.т.ч. лихвен, валутен,

ценови), кредитен риск (в т.ч. контрагентен, сетълмент и инвестиционен), ликвиден риск, оперативен риск, законов риск, политически риск. Следваната стриктно инвестиционна политика на балансираност между поет риск и очаквана доходност, съчетани с активно управление на активите и през 2018г. доведе до реализиране на положителна доходност за осигурените във Фонда лица. Подробна информация за рисковете, на които е изложен фонда и политиката за управление на риска е представена в пояснение 18 към финансовия отчет.

За 2018г. при инвестиране на средствата на Фонда бе постигната номинална доходност от **0.72%**. Стандартното отклонение и коефициентът на Шарп за същия период са съответно 8.04% и 0.13⁴. За същият период средноаритметичната доходност за всички фондове за допълнително доброволно пенсионно осигуряване в страната е **минус 3.19%**.

За период от двадесет и четири месеца⁵, завършващ в края на отчетния период (30.12.2016г.-31.12.2018г.) постигнатата номинална доходност на ДПФ „Съгласие“ на годишна база е **4.52%**, при среднопретеглена номинална доходност за доброволните пенсионни фондове в страната от **1.89%**. За периода стандартното отклонение и коефициентът на Шарп са съответно 11.91% и 0.41.

Табл. №4. Доходност на доброволните пенсионни фондове за периода 30.12.2016г.- 31.12.2018г. на годишна база

⁴ Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати. Не се гарантира положителна доходност и запазване в пълен размер на внесените по индивидуалните партии средства. Стойността на един дял може да се понижи. Номиналната доходност, стандартното отклонение и коефициентът на Шарп са изчислени съгласно чл.10. ал.2. т.1, т.3 и т.4 от Наредба №61 на КФН за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

⁵ Номиналната доходност, стандартното отклонение и коефициентът на Шарп са изчислени съгласно чл.11, т.1, т.2 и т.3 от Наредба №61 на КФН за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества.

VIII. Активи под управление

Към 31.12.2018г. балансовите активи на Фонда нарастват до 86 031 хил. лв от 84 954 хил. лв към края на 2017г. - увеличение с 1 077 хил. лв или с 1.27%. В стойността на активите се включват инвестиционни имоти на стойност 2 594 хил. лв., финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата на стойност 78 932 хил. лв., вземания за 4 017 хил. лв. и парични средства в размер на 488 хил. лв. Пасивите на Фонда се състоят от задължения в размер на 20 хил. лв. По данни на Комисията за финансов надзор общото нарастване на балансовите активи на доброволните пенсионни фондове през 2018г. е 2.01%. Към края на отчетния период нетните активи на Фонда бележат ръст до 86 011 хил. лв или увеличение от 1.72 % спрямо края на предходния отчетен период. Нетните активи на доброволните пенсионни фондове в страната за 2018г нарастват с 2.09%.

Табл. №5. Динамика на нетните активи в хил.лв за периода 2014г.-2018г.

2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г.	Промяна 2018/2014г.
64 204	68 866	75 371	84 560	86 011	1.72%	33.97%

Към края на 2018г. Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ заема пазарен дял по показателя „нетни активи“ от 7.98%, което е намаление с 0.03% спрямо предходния отчетен период.

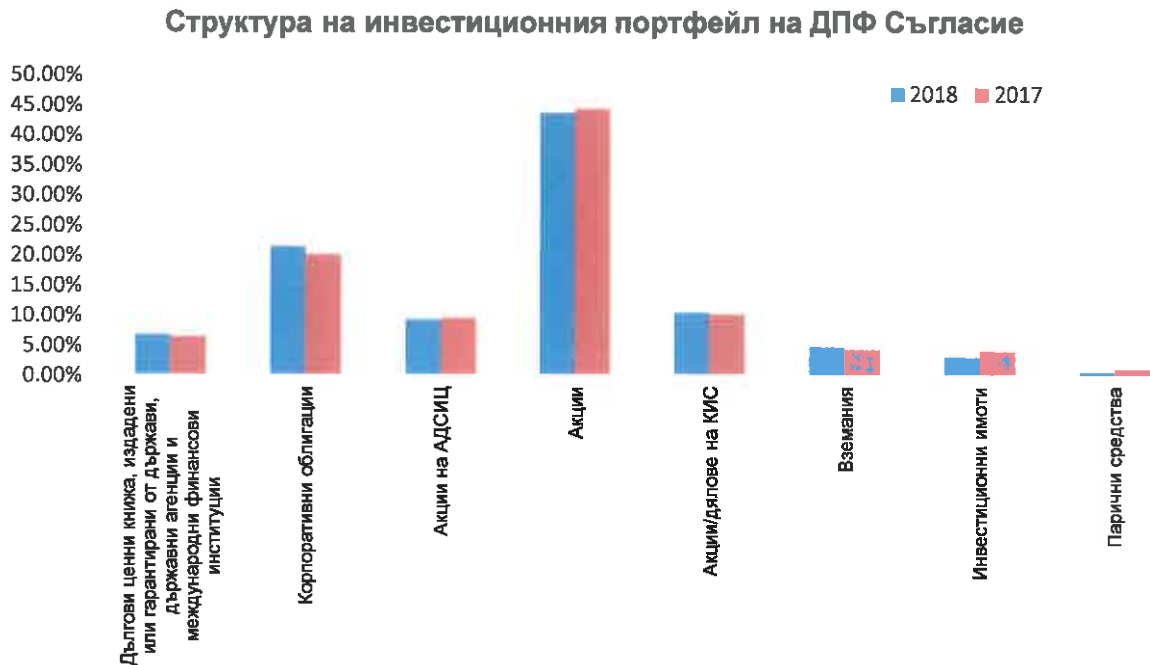
Табл. №6. Пазарен дял по размер на нетни активи за периода 2014г.-2018г.

Пазарен дял по размер на нетните активи	2014г.	2015г.	2016г.	2017г.	2018г.	Промяна 2018/2017г.	Промяна 2018/2014г.
	8.47%	8.23%	8.28%	8.01%	7.98%	-0.03%	-0.49%

IX. Структура на инвестиционния портфейл

В таблицата по-долу са представени компонентите на инвестиционния портфейл на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ към последния работен ден на 2017г. и 2018г. Инвестиционният портфейл на Фонда се управлява активно и при стриктно спазване на разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване и действащия Правилник за организацията и дейността на фонда.

Табл. №7. Структура на инвестиционния портфейл на Фонда към края на 2017г. и 2018г.

X. Такси и удържки

През 2018г. от Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ към Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД са начислени такси и удържки в общ размер на 117 хил. лв в т.ч.: удържки от осигурителните вноски – 107 хил. лв; встъпителна такса – 3 хил. лв. и такси при изтегляне на средства – 7 хил. лв. Размерът на таксата за прехвърляне на средства в друг фонд за допълнително доброволно осигуряване е в размер на 1 хил. лв. Общият размер на начислените такси и удържки бележи значителен спад спрямо размера им през предходната отчетна година, като основната промяна се дължи на отчислената инвестиционна такса за годината.

XI. Очаквано бъдещо развитие

Основен приоритет в дейността на Пенсионноосигурителна компания „Съгласие“ АД по отношение на управлението на Доброволен пенсионен фонд „Съгласие“ и през 2019г. ще продължи да бъде утвърждаването и увеличаването на пазарните позиции на Фонда, чрез нарастване на стойността на активите под управление, постигане на заложените инвестиционни цели, проактивна маркетингова политика и повишаване на качеството на обслужване на осигурените лица.

XII. Събития настъпили след датата на съставяне на годишния финансов отчет

За периода след датата, към която е съставен финансовия отчет на ДПФ „Съгласие“, до датата на публикуването му не са настъпвали важни или значими за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честното представяне на финансовите отчети.

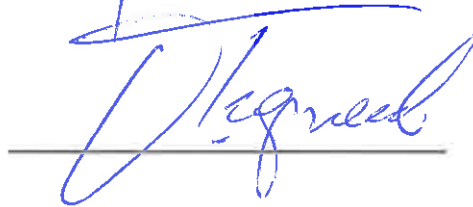
Милен Марков

Главен изпълнителен директор

Огнян Георгиев

Изпълнителен директор

20 март 2019 г.

РСМ БГ ЕООД
ул. проф. Фритъф Нансен 9, ет.7,
1142 София,
България
Т: +359 2 987 55 22
Т: +359 2 987 55 33
www.rsmbg.bg

БУЛ ОДИТ ООД
бул. "Тотлебен" № 28,
ет.3, офис 4
1606 София,
Т: +359 2 851 08 71

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До Управляващите

Доброволен пенсионен фонд "Съгласие"

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на **Доброволен пенсионен фонд "Съгласие"** („Фонда“), съдържащ („Фонда“), съдържащ, отчета за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември 2018 г., отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и отчета за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, включващи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2018 г., неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство.

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Ние сме независими от Фонда и управляващата го компания ПОК Съгласие АД в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит, приложим в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с тези изисквания. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Оценка по справедлива стойност на финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	
Пояснение 8 от финансовия отчет	
Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Към 31.12.2018 г. Фондът притежава финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата в размер на 78 932 хил. лв. класифицирани като финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Тези активи са ключов фактор за резултатите от дейността на Фонда и размера на нетните му активи.</p> <p>Ние се фокусирахме върху преценките на ръководството относно оценката на справедливата стойност на притежаваните от Фонда финансови активи, поради факта, че те представляват над 92% от стойността на активите на Фонда към 31.12.2018 г. и поради значимите предположения и допускания, необходими за определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котирани цени на активен пазар.</p> <p>Поради значимостта на горепосочените обстоятелства ние определихме, че определянето на справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата е ключов одиторски въпрос.</p>	<p>По време на нашия одит, одиторските ни процедури включваха, без да са ограничени до:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оценка на ефективността на внедрените контроли на извадкова база при процеса на ежедневното определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти; - преглед и анализ на съществуващата счетоводна политика за последваща оценка и представяне на финансовите активи на Фонда от гледна точка на изискванията на МСФО и българското законодателство; - детайлен тест по същество на оценката на справедливата стойност на финансови активи чрез получаването от независими източници на справедливи цени; - оценка, с участието на експерти на одиторите на уместността на ключовите методи за оценка, включително направените предположения, приложени дисконтовите фактори, очакван ръст и други ключови показатели, използвани при определянето на справедливата стойност на финансови активи, за които няма котирани цени от активен пазар; - потвърждение на информацията за притежаваните номинали/бройки от трети страни; - оценка на адекватността на оповестяванията във финансовия отчет, включително оповестяванията на основните методи за оценка на финансовите активи и свързаните с тях предположения, преценки и допускания.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено. Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорност на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС и българското законодателство, както и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството носи отговорност за оценяване на способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовият отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС и Закона за независимия финансов одит, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол;
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда;
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството;
- достигаем до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие;
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последствия от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно Указанията на професионалната организация на дипломираните експерт-счетоводители и регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството, приложим в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- (а) информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет;
- (б) докладът за дейността е изготвен в съответствие с приложимите законови изисквания;
- (в) в резултат на придобитото познаване и разбиране на дейността на Фонда и средата, в която той функционира, не сме установили случаи на съществено невярно представяне в доклада за дейността;

Докладване във връзка с чл. 59 от Закона за независимия финансов одит съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация:

- РСМ БГ ЕООД и Бул Одит ООД са назначени за задължителни съвместни одитори на финансовия отчет на Фонда за годината, завършила на 31 декември 2018 г. от общото събрание на акционерите на ПОК Съгласие АД, проведено на 25.06.2018 г., за период от една година.
- Одитът на финансовия отчет за годината, завършила на 31 декември 2018 г. на Фонда представлява втора поредна година на непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от РСМ БГ ЕООД и втора поредна година за Бул Одит ООД.
- В подкрепа на съвместното одиторско мнение ние сме предоставили в раздел „Ключови одиторски въпроси“ описание на най-важните оценени рискове, обобщение на отговора на съвместните одитори и важни наблюдения във връзка с тези рискове, когато е целесъобразно.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ (продължение)

- Потвърждаваме, че изразеното от нас съвместно одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на ПОК Съгласие АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Фонда.
- За периода, за който се отнася извършения от нас задължителен одит, освен одита, съвместните одитори са предоставили следните услуги на ПОК Съгласие АД и управляваните от нея фондове, които не са посочени в доклада за дейността или финансовия отчет на Фонда:
 - ангажименти по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на МСССУ 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация”, с цел потвърждение, че годишните отчети за 2017 г. на Дружеството и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване за надзорни цели, изготвени по утвърдените от заместник-председателя, ръководещ управление „Осигурителен надзор” образци са изготвени на базата на публичните финансови отчети за 2017 г. на ПОК СЪГЛАСИЕ АД и управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване УПФ СЪГЛАСИЕ, ППФ СЪГЛАСИЕ и ДПФ СЪГЛАСИЕ, изготвени в съответствие с МСФО, приети от ЕС и българското законодателство, заверени по съответен ред и информацията в тях е последователна във всички съществени аспекти и
 - ангажимент по изпълнение на договорни процедури съгласно изискванията на МСССУ 4400 „Ангажименти за извършване на договорени процедури относно финансова информация” за издаване на доклад на съвместните регистрирани одитори съгласно изискванията на чл. 187, ал. 3, т. 2 и чл. 252 от КСО относно съответствие на историческата финансова информация между годишните отчети за надзорни цели на ПОК Съгласие АД и Фондовете, изготвени към и за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. съгласно изискванията на Наредба 63 и одитираните от нас годишни финансови отчети на Дружеството и Фондовете, изготвени в съответствие със Закона за счетоводството и Международните стандарти за финансово отчитане („МСФО”), приети от Европейския съюз („ЕС”) за годината, завършваща на 31 декември 2018 г.

29 март 2019 г.

гр. София, България

За РСМ БГ ЕООД

Одиторско дружество

Д-р Мариана Михайлова

Управител

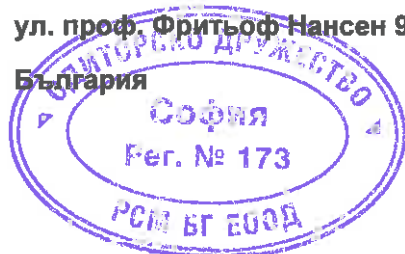
Д-р Иво Чехларов

Регистриран одитор отговорен за одита

Гр. София, 1142

ул. проф. Фритъф Нансен 9, ет.7

България

За Бул Одит ООД

Одиторско дружество

Д-р Стоян Стоянов

Управител

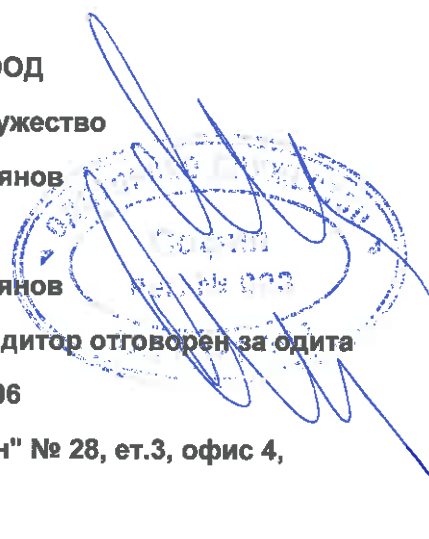
Д-р Стоян Стоянов

Регистриран одитор отговорен за одита

Гр. София, 1606

бул. "Тотлебен" № 28, ет.3, офис 4,

България

Отчет за нетните активи в наличност за доходи към 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Активи			
Инвестиционни имоти	7	2 594	3 374
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата	8	78 932	77 085
Вземания	9	4 017	3 597
Парични средства	10	488	898
Общо активи		86 031	84 954
Пасиви			
Задължения към осигурени лица		3	3
Задължения към свързани лица	15.2	11	74
Задължения по репо сделки и други	11	6	317
		20	394
Нетни активи в наличност за доходи	12	86 011	84 560

Съставил:
 /Гатяна Петрова/

Главен изпълнителен директор:
 /Милен Марков/

Дата: 15 март 2019 г.

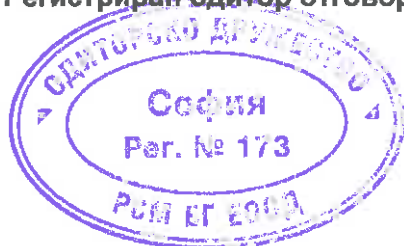
Изпълнителен директор:
 /Огнян Георгиев/

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

За РСМ БГ ЕООД
 Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
 Управител

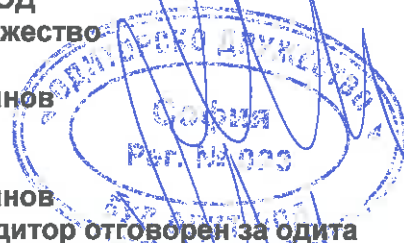
д-р Иво Чехларов
 Регистриран одитор отговорен за одита

За Бул Одит ООД
 Одиторско дружество

д-р Стоян Стоянов
 Управител

д-р Стоян Стоянов
 Регистриран одитор отговорен за одита

Отчет за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	13	(794)	5 989
Загуба от инвестиционни имоти	7	(398)	(36)
Печалба от инвестиране на средствата на фонда		(1 192)	5 953
Вноски за осигурени лица	12.1	6 553	6 588
Постъпили суми за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове	12.1	1447	2017
Увеличения, свързани с осигурителни вноски		8 000	8 605
Изплатени суми по осигурителни договори	12.1	(4 832)	(4 484)
Преведени суми на лица, преминали в други пенсионни фондове	12.1	(389)	(330)
Преведени средства на държавния бюджет	12.1	(19)	(22)
Удръжки и такси за пенсионноосигурителната Компания	14	(117)	(533)
Намаления, свързани с осигурителни вноски		(5 357)	(5 369)
Увеличение, нетно		1 451	9 189
Нетни активи в наличност в начало на периода	12	84 560	75 371
Нетни активи в наличност в края на периода	12	86 011	84 560

Съставил:
 /Татяна Петрова/

Главен изпълнителен директор:
 /Милен Марков/

Дата: 15 март 2019 г.

Изпълнителен директор:
 /Огнян Георгиев/

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

За РСМ БГ ЕООД
 Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
 Управител
 д-р Иво Чехларов
 Регистриран одитор отговорен за одита

За Бул Одит ООД
 Одиторско дружество

д-р Стоян Стоянов
 Управител
 д-р Стоян Стоянов
 Регистриран одитор отговорен за одита

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 42 представляват неразделна част от него.

Отчет за паричните потоци за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Оперативна дейност			
Постъпления, свързани с осигурени лица	12.1	6 553	6 588
Плащания, свързани с осигурени лица и пенсионери	12.1	(4 727)	(4 385)
Плащания към пенсионери	12.1	(105)	(99)
Платени такси на ПОК	15.1	(208)	(652)
Възстановени такси от ПОК	15.1	29	67
Постъпления от други пенсионни фондове	12.1	1 447	2 017
Плащания към други пенсионни фондове	12.1	(389)	(330)
Други парични потоци от оперативна дейност, нетно		(18)	(24)
Паричен поток от оперативна дейност		2 582	3 182
Инвестиционна дейност			
Получени лихви и дивиденди		1 702	1 599
Придобиване на финансови активи		(22 004)	(21 635)
Постъпления от продажба на финансови активи		16 905	16 262
Плащания за инвестиционни имоти	7	(24)	(21)
Постъпления от инвестиционни имоти		406	7
Паричен поток от инвестиционна дейност		(3 015)	(3 788)
Нетно намаление/увеличение на парични средства и еквиваленти		(433)	(606)
Парични средства и еквиваленти в началото на периода		898	1 564
Печалба от валутна преоценка на парични средства		23	(60)
Парични средства и еквиваленти в края на периода	10	488	898

Съставил: _____
 /Татяна Петрова/

Главен изпълнителен директор: _____
 /Милен Марков/

Дата: 15 март 2019 г.

Изпълнителен директор: _____
 /Огнян Георгиев/

Заверили съгласно одиторски доклад от дата 29.03.2019 г.:

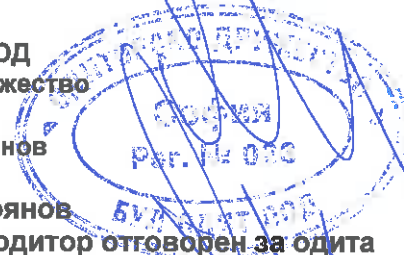
За РСМ БГ ЕООД
 Одиторско дружество

д-р Мариана Михайлова
 Управител
 д-р Иво Чехларов
 Регистриран одитор отговорен за одита

За Бул Одит ООД
 Одиторско дружество

д-р Стоян Стоянов
 Управител
 д-р Стоян Стоянов
 Регистриран одитор отговорен за одита

Поясненията към финансовия отчет от стр. 4 до стр. 42 представляват неразделна част от него.

Пояснения към финансовия отчет

1. Обща информация

Доброволният пенсионен фонд "Съгласие" (ДПФ "Съгласие" или "Фондът") е вписан в Регистъра на фондовете за допълнително доброволно пенсионно осигуряване по ф.д. No № 12370/2000 г. при Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява при взаимоотношенията си с трети лица от Пенсионно осигурителна компания "Съгласие" АД (ПОК Съгласие или Дружеството).

ПОК "Съгласие" АД е с едностепенна система на управление. Съветът на директорите е в състав:

- Милен Марков – председател и членове:
- Камен Колев,
- Галина Тодорова,
- Огнян Георгиев
- Диляна Германова
- Иоанис Партениотис

С решение №338-ДПФ/25.08.2003 г. Комисията за финансов надзор дава на ПОК "Съгласие" АД разрешение за управление на ДПФ "Съгласие".

Фондът е създаден за неопределен срок.

Фондът не отговаря с активите си за задълженията и за загубите на Дружеството, което го управлява и представлява.

Фондът няма служители.

2. Осигурителни и пенсионни договори

Доброволен пенсионен фонд "Съгласие" извършва допълнително доброволно пенсионно осигуряване за лична допълнителна доброволна пенсия. Покритите осигурителни случаи са: старост, инвалидност и смърт. Всяко физическо лице, навършило 16 години може доброволно да се осигурява или да бъде осигурявано.

Пенсионните схеми, които се предлагат, са разработени на предварително определени осигурителни вноски.

Осигурителните вноски за доброволно осигуряване могат да бъдат за сметка на самото лице и/или работодател и/или друг осигурител.

Отделните пенсионните схеми са:

- индивидуална пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на осигуреното лице;
- колективна пенсионна схема – на основата на еднократни или периодични вноски за сметка на друг осигурител или работодател;

Допълнителните пенсии са пожизнени и срочни, по избор на осигуреното лице, като вида на пенсията и срока на нейното получаване се посочват в пенсионния договор при придобиване на право на допълнителна пенсия.

Плащанията са под формата на:

- допълнителни пенсии за старост и инвалидност;
- еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида;
- изплащане на наследствена пенсия;
- еднократно или разсрочено изплащане на наследниците на остатъка от средствата по индивидуалната партида на осигурените лица или пенсионера;

Размерът на личната пожизнена допълнителна пенсия за старост се изчислява на основата на:

- натрупаните средства по индивидуалната партида;
- техническия лихвен процент;
- биометрични таблици;

Право на допълнителна пенсия може да се придобие и чрез внасяне на еднократни вноски, като техният размер се определя на базата на актюерски разчети.

Техническият лихвен процент и биометричните таблици се одобряват от заместник председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление "Осигурителен надзор".

Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

- при смърт на осигурения;
- когато осигуреното лице прехвърли в полза на трето лице или друг пенсионен фонд цялата сума, натрупана в неговата индивидуална партида;
- при изтегляне на цялата сума, натрупана по неговата индивидуална партида.

Доходността от инвестирането на активите на Доброволен пенсионен фонд "Съгласие" за периода 30.12.2016 г.- 30.12.2018 г. е 4.52% на годишна база (по данни на КФН).

Основни данни за ДПФ „Съгласие“ за 2018 г.	’000 лв
Постъпили вноски от осигурени лица през периода	6 553
Изплатени суми през периода	(5 240)
Удържани такси	(117)
Доход за разпределение, в т.ч.	(1 192)
На осигурените лица	(1 192)
Всичко активи, в т.ч.	86 031
На осигурени лица	84 560
Задължения към осигурените лица, в т.ч.	86 014
Дългосрочни	86 011

3. Основа за изготвяне на финансовите отчети

Финансовият отчет на Фонда е съставен в съответствие с МСФО, приети от ЕС. По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2017 г.), освен ако не е посочено друго.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството на ПОК Съгласие е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда ръководството очаква, че Фондът има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет.

4. Промени в счетоводната политика

4.1 Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2018 г.

Фондът прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г.:

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи, както и нов модел на очакваните кредитни загуби за обезценка на финансови активи.

При прилагането на МСФО 9 Фондът е използвал преходното облекчение и е избрал да не преизчислява предходни периоди. Разлики, възникващи от прилагането на МСФО 9, във връзка с класификация, оценяване и обезценка се признават в неразпределената печалба.

Прилагането на МСФО 9 е засегнало следните области:

- Класификация и оценяване на финансовите активи на Фонда

В резултат на прилагането на МСФО 9, не са възникнали промени в класификацията на финансовите активи на Фонда. Инвестиционният портфейл продължава да отговаря на изискванията на стандарта за класифициране като „държан за търгуване“, следователно фондът продължава да отчита същия по справедлива стойност през печалба или загуба. Другите финансови активи на Фонда продължават да бъдат държани с цел събиране договорните паричните потоци и следователно се отчитат по амортизируема стойност.

Следната таблица съпоставя класификацията и оценката на различните типове финансови активи, притежавани от Фонда към 1.1.2018 г. (датата на първоначално прилагане на МСФО 9) по МСФО 9 и МСС 39.

	Оценъчна категория		Ефекти от прилагане на МСФО 9			Салдо 1 януари 2018 г. МСФО 9
	Финансови активи съгласно МСС 39	Финансови активи съгласно МСФО 9	Салдо 31 декември 2017 г. МСС 39	Рекласи- фикация	Очаквани кредитни загуби/ Преценка	
Текущи финансови активи						
Вземания	Кредити и вземания	Амортизирана стойност	3 597	3 597	-	3 597
Инвестиции в акции	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	45 922	45 922	-	45 922
Инвестиции в КИС	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	8 572	8 572	-	8 572
Държавни ценни книжа	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	5 443	5 443	-	5 443
Корпоративни облигации	Държани за търгуване по справедлива стойност през печалба или загуба	Справедлива стойност през печалбата или загубата	17 148	17 148	-	17 148
			80 682	80 682	-	80 682

- Обезценка на финансови активи по модела на очакваните кредитни загуби

Няма съществен ефект от прилагането на новите изисквания по отношение на обезценката на финансови активи. Моделът на очакваните кредитни загуби има ефект върху вземанията на Фонда, но към 1.1.2018 г., ръководството на Фонда е преценило, че няма нужда от допълнителна обезценка, тъй като разликата между начислената по МСС 39 и изчислена обезценка към 31.12.2017 г. по МСФО 9 е несъществена. През периода, е начислена допълнителна обезценка на вземания от падежирани облигации, като това е направено по новия модел, изискван от МСФО 9.

Фондът е приложил следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2018 г., но нямат

съществен ефект от прилагането им върху финансовия резултат и финансовото състояние на Фонда:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции“ (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори“ (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСС 40 „Инвестиционни имоти“ (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- КРМСФО 22 „Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., в сила от 1 януари 2018 г., приети от ЕС

4.2 Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Фонда

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но не са влезнали все още в сила, не се очаква да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството:

- МСФО 9 „Финансови инструменти“ (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 16 „Лизинг“ в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС
- МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2021 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – Промяна в плана, съкращаване или уреждане - в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- КРМСФО 23 „Несигурност относно отчитането на данък върху дохода“ в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., в сила от 1 януари 2019 г., все още не са приети от ЕС

5. Счетоводна политика

5.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

5.2. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Фонда по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

5.3. Приходи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови влогове, депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди.

Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за получаване на дивидента.

Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисляване.

Разликите от промените в оценката на финансовите инструменти спрямо пазарната им цена, се отчитат като текущ приход или разход от преоценки на финансови активи, когато тези активи са държани за търгуване.

Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите инструменти при сделки с тях, се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

5.4. Разходи

Разходи се признават в отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи за периода, за който се отнасят.

5.5. Инвестиционни имоти

Фондът отчита като инвестиционни имоти земя и сгради, които се държат по-скоро за получаване на приходи от наем или за увеличение на капитала или и за двете, отколкото за:

- използване при производствена дейност или административни цели
- продажба в рамките на обичайната икономическа дейност.

Инвестиционните имоти се признават като актив във финансовия отчет на Фонда само при условие, че са изпълнени следните две изисквания:

- вероятно е да бъдат получени бъдещи икономически изгоди от инвестиционните имоти
- стойността на инвестиционните имоти може надеждно да бъде оценена.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот – например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност представлява най-вероятната цена, която може да бъде получена на пазара към датата на баланса.

Инвестиционните имоти се преоценяват на тримесечна база и се включват в отчета за за нетни активи в наличност за доходи по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Промени в справедливата цена на инвестиционните имоти или стойността на продажбата на инвестиционния имот се отразява на реда: „Резултат от инвестиционни имоти” в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовите отчети на Фонда, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Фондът да получи бъдещи икономически изгоди, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхната продажба. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи и се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива.

5.6. Финансови инструменти съгласно МСФО 9, считано от 1.1.2018 г.

През текущия период Фондът е приел МСФО 9 Финансови инструменти. (виж пояснение 4.1) за обяснение на влиянието. Сравнителните данни за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., не са преизчислени. Следователно, Финансовите инструменти в сравнителния период все още се отчитат в съответствие с МСС 39 Финансови Инструменти: признаване и оценяване.

5.6.1. Признаване и отписване

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Фондът стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят, или когато Фондът е поел задължение за изплащане на получените парични потоци в пълен размер без съществено забавяне на трета страна по споразумение за прехвърляне и Фондът е:

- а) прехвърлил практически всички рискове и ползи от актива, или;
- б) нито прехвърля, нито задържа съществено всички рискове и ползи от актива, а е прехвърлил контрол върху актива;

Когато Фондът е прехвърлил правото си да получава парични потоци от актив (или е сключил договор за прехвърляне) и не е прехвърлил или запазил съществено всички рискове и ползи от актива или прехвърлил контрол върху актива, актив се признава до степента на продължаващото участие на Фонда в актива. В този случай Фондът също признава свързан пасив. Прехвърленият актив и свързаният пасив се оценяват на база,

която отразява правата и задълженията, които Фондът е запазил.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

5.6.2. Класификация и първоначално отчитане на финансови активи

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи.

В съответствие с МСФО 9 Фондът класифицира своите финансови активи и финансови пасиви при първоначалното им признаване в категориите финансови активи и финансови пасиви, разгледани по-долу.

При прилагането на тази класификация, финансов актив или финансов пасив се счита за държан за търгуване, ако:

- той е придобит или понесен основно с цел продажба или обратно изкупуване в близко бъдеще;
- при първоначално признаване, то е част от портфейл от идентифицирани финансови инструменти, които се управляват заедно и за които има доказателства за актуален модел на краткосрочно извличане на печалба, или
- това е дериватив (с изключение на дериватив, който е договор за финансова гаранция или определен и ефективен хеджиращ инструмент)

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Фондът класифицира инвестициите си на база както на бизнес модела за управлението им, така и на характеристиките на договорните парични потоци по финансовите активи. Инвестиционният портфейл на Фонда е управляван и неговото представяне се оценява на база на информация за справедливите стойности. Ръководството на фонда е концентрирано върху информация за справедливите стойности на финансовите активи и използва тази информация, за да взема решение и да оценява представянето на активите.

Фондът не е избрал еднократно и неотменимо да определи капиталови инструменти като оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Всички инвестиции на Фонда се отчитат последващо по справедлива стойност през печалбата или загубата.

5.6.3. Последващо оценяване на финансови активи

Дългови инструменти по амортизирана стойност

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- фондът управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като вземания с фиксирани или определими плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Фондът класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти и вземания.

Методът на ефективния лихвен процент е метод за изчисляване на амортизираната стойност на финансов актив или финансов пасив и за разпределяне и признаване на приходите от лихви или разходите за лихви в печалбата или загубата през съответния период. Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления през очаквания живот на финансовия актив или финансов пасив до брутната балансова стойност на финансовия актив или към амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент Фондът оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовите инструменти, но не отчита очакваните кредитни загуби. Изчислението включва всички такси, платени или получени между страните по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, транзакционните разходи и всички други премии или отстъпки.

Вземанията на Фонда, възникват главно от обявени дивиденди и от падежирали главници и лихви по облигации и вземания по репо сделки. Тези финансови активи се класифицират като дългови инструменти по амортизирана стойност, тъй като Фондът ги държи за да събира договорните парични потоци по тях, които се състоят само от плащания по главница и лихви върху непогасената главница.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата. Всички деривативни финансови инструменти се отчитат в тази категория с изключение на тези, които са определени и ефективни като хеджиращи инструменти и за които се прилагат изискванията за отчитане на хеджирането (виж по-долу).

След първоначалното оценяване, Фондът оценява финансовите инструменти, които са класифицирани като отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата по справедлива стойност. Последващите промени в справедливата стойност на тези финансови инструменти се отчитат в нетната печалба или загуба от финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Лихвите и дивидентите, получени или платени по тези инструменти, се отчитат отделно в приходите или разходите за лихви и приходите или разходите за дивиденти в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай, че няма активен пазар.

Фондът използва различни методи и прави предположения, които се основават на пазарните условия, съществуващи към всяка отчетна дата. Използваните техники за оценка включват използването на съпоставими неотдавнашни обикновени сделки между пазарни участници, позоваване на други инструменти, които са по същество еднакви, анализ на дисконтираните парични потоци, модели на ценообразуване на опции и други техники за оценка, които обикновено се използват от участниците на пазара, като използват максимално пазарните входове и възможно най-малко се разчита на специфични за предприятието данни.

За активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност на повтаряща се основа, Фондът идентифицира трансфери между нива в йерархията чрез преоценка на категоризацията (въз основа на най-ниското ниво на входящите данни, което е важно за оценката на справедливата стойност като цяло), и счита, че трансферите са настъпили в началото на всеки отчетен период.

Фондът няма дългови инструменти или капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Ето защо посочената по-горе политика не обсъжда допълнително подобна класификация.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

5.6.4. Обезценка на финансовите активи

Политика в сила от 1 януари 2018 г. (МСФО 9)

Новите изисквания за обезценка съгласно МСФО 9, използват повече информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“, който замества „модела на понесените загуби“, представен в МСС 39.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват вземания и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, както и дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Фондът разглежда по-широк спектър от информация при оценката на

кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

Подходът на Фонда към очакваните кредитни загуби отразява вероятностно-претегления резултат, времевата стойност на парите и разумния и подлежаща на поддръжка информация, която е на разположение без неоправдани разходи или усилия към датата на докладване за миналото събития, текущи условия и прогнози за бъдещи икономически условия.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1) и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Фонда и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

Фондът използва своя натрупан опит, външни показатели и информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби по активите, отчитани по амортизирана стойност.

Политика в сила преди 1 януари 2018 г. (МСС 39)

Към всяка отчетна дата Фондът оценява дали даден финансов актив или група от финансови активи е обезценен. Финансов актив или група от финансови активи се счита за обезценен, ако и само ако има обективна стойност доказателство за обезценка в резултат на едно или повече събития, настъпили след първоначалното признаване на актива (събитие с възникнала загуба) и това събитие на загубата оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци на финансовия актив или групата финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени.

Доказателство за обезценка може да включва индикации, че длъжникът или група от длъжници преживяват значителна финансова трудност, неизпълнение или просрочие в плащанията на лихви или главници, вероятността това те ще влязат в несъстоятелност или друга финансова реорганизация и, когато наблюдаваните данни показват, че има такива е измеримо намаление на очакваните бъдещи парични потоци, като промени в просрочените задължения или икономическите условия, които съответстват на

настройките по подразбиране. Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка, размерът на загубата се измерва като разликата между балансовата стойност на актива и настоящата стойност от очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на бъдещите очакваните кредитни загуби, които още не са направени), дисконтирани с помощта на първоначалния ефективен лихвен процент на актива. Балансовата стойност на актива се намалява чрез използването на корективна сметка и размерът на загубата се признава в печалбата или загубата като разход за кредитни загуби.

Обезценените дългове, заедно със свързаните с тях обезценки, се отписват, когато няма реалистична перспектива за това бъдещо възстановяване и всички обезпечения са реализирани или са били прехвърлени към Фонда. Ако предишното отписване по-късно се възстановява, възстановяването се кредитира към разходите за кредитни загуби.

Приходите от лихви по обезценените финансови активи се признават, като се използва лихвеният процент, използван за дисконтиране на бъдещите парични потоци с цел измерване на загубата от обезценка.

5.6.5. Класификация, първоначално отчитане и последващо оценяване на финансовите пасиви

Финансовите пасиви на Фонда включват задължения към свързани лица и други задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Фонда не е определил даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

Фондът не е определял свои пасиви като оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

5.7. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Фондът стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Фондът ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по сделката, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се

признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

5.7.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят.

Тестове за обезценка се извършват към всяка дата на изготвяне на Отчет за нетните активи в наличност за доходи, за да се определи дали са налице обективни доказателства за наличието на обезценка на конкретни финансови активи или групи финансови активи.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или

загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

След първоначално признаване всички финансови активи по справедливата стойност в печалбата или загубата се оценяват по справедливата им стойност, с изключение на онези инструменти, за които няма пазарни котировки на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя към края на всеки ден на база пазарни котировки на цената им, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. В случай, че такива котировки не съществуват, справедливата стойност на финансовите активи се определя чрез техники за оценка, в съответствие с приетите правила за оценка на активите на Фонда.

5.7.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват задължения към Дружеството, управляващо Фонда и задължения по репо-сделки.

Финансовите пасиви се признават тогава, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Задълженията се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизируема стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

5.7.3. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Фонда. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за нетните активи в наличност за доходи, когато Фондът получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Фондът взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава

разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

Когато Фондът взема под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но придобива изгодите и/или рисковете и от собствеността върху тях, ценните книжа се признават в отчета за нетните активи в наличност за доходи.

5.8. Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични еквиваленти наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, депозити до три месеца, краткосрочни и високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в паричен еквивалент и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

5.9. Резерв за гарантиране на минимална доходност

Доброволният пенсионен фонд не създава пенсионни резерви за гарантиране на минималната доходност.

5.10. Такси

Таксата за управление на осигурителните вноски се удържа при постъпване на осигурителните вноски на базата на сключени договори за допълнително пенсионно осигуряване в ДПФ.

Задълженията към осигурените лица са оповестени по номинал, намалени с таксите съгласно Правилника на Фонда и увеличени с доходността от инвестиране.

Във връзка с осъществяването на дейността по управление на ДПФ от Пенсионноосигурителната компания (ПОК), Фондът начислява и изплаща на ПОК следните такси:

- встъпителна такса: 9 лв. по индивидуален договор; 7 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора до 100 лица, включително; 3 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора от 101 до 4000 лица, включително; 0 лв. за всяко осигурено лице по договор с работодател или друг осигурител с осигурени по договора над 4000 лица.
- такса за обслужване на дейността от всяка осигурителна вноска:
 - по индивидуален договор с осигурено лице и при сключен в полза на осигуреното лице договор с друг осигурител – от 2.5 на сто до 4.0 на сто в зависимост от размера на вноската;
 - по договор с работодател с размер на вноската до данъчната преференция – 3.20 на сто; по договор с работодател с размер на вноската до данъчната преференция, при допълнително условие в договора работодателят да направи периодични вноски за период най-малко от 24 месеца – 1.85 на сто; по договор с работодател с размер на вноската над данъчната преференция – 1.85 на сто;
 - по договор с работодател в зависимост от броя на осигурените лица:

- до 1000 лица, включително – 3.20 на сто;
 - от 1001 до 2000 лица, включително – 3.00 на сто;
 - от 2001 до 3000 лица, включително – 1.85 на сто;
 - от 3001 до 4000 лица, включително – 1.70 на сто;
 - над 4000 лица – 0 на сто.
- удръжка при теглене – 10 (десет) на сто от изтеглената сума, но не повече от 20 (двадесет) лева при всяко изтегляне на средства от индивидуалната партия преди придобиване на право на лична пенсия за старост или инвалидност;
 - инвестиционна такса – 7 (седем) на сто от доходността от управление на средствата във Фонда;

5.11. Данъци

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

Услугите по допълнително доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

5.12. Провизии условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Фонда и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например правни спорове. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Фонда е сигурен, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

5.13. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

5.13.1. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионноосигурителното дружество.

При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

5.13.2. Измерване на очакваните кредитни загуби

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Фонда и всички парични потоци, които Фондът очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Фонда.

Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка).

6. Ефект от промяна в счетоводната политика

Няма значими ефекти от промяната на счетоводната политика във връзка с приемането на МСФО 9, които да налагат корекции в отчета за финансовото състояние на Фонда.

7. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Фонда включват имоти, които се държат с инвестиционна цел. Промени в балансовите стойности, отразени в Отчета за нетните активи в наличност за доходи, могат да бъдат представени както следва:

	'000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2017 г.	3 395
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	<u>3 374</u>
Балансова стойност към 1 януари 2018 г.	<u>3 374</u>
Продадени активи	(386)
Нетна печалба от промяна на справедливата стойност	<u>(394)</u>
Балансова стойност към 31 декември 2018 г.	<u>2 594</u>

През периода инвестиционните имоти представляват:

- 18.60% от поземлен имот и сгради на адрес гр. Пловдив, придобити през 2005 г. на стойност 251 хил. лв. и преоценен до пазарната му стойност към 31.12.2018 г. на 381 хил. лв.
- 14% от терен в Северна промишлена зона гр. Бургас придобит през 2006 г. на стойност 644 хил. лв. преоценен до пазарната му стойност към 31.12.2018 г. на 778 хил. лв.;
- 11.08% от имот земя и спортни сгради в гр. София, Сердика придобити през 2010 г. на стойност 1 617 хил. лв. и преоценен до пазарната му стойност към 28.09.2018 г. на 1 274 хил. лв.;
- 1.40% от имот земя и спортни сгради в гр. София, Сердика придобити през 2011 г. на стойност 204 хил. лв. и преоценен до пазарната му стойност към 28.09.2018 г. на 161 хил. лв.;

На 31.01.2018 е продаден имот състоящ се от 44% идеални части от сгради в гр. Русе, Западна промишлена зона придобит през 2008 г.

Инвестиционните имоти са представени във финансовите отчети на Фондът като е използван модел на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти не са заложили като обезпечение по заеми.

Следните суми, свързани с инвестиционните имоти, са отразени в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи:

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Нетна промяна в справедливата стойност	(394)	(21)
Приходи от наеми	1	6
Приход от продажба на инвестиционни имоти	19	-
Преки оперативни разходи	(24)	(21)
	<u>(398)</u>	<u>(36)</u>

8. Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Инвестиции в акции	45 687	45 922
Инвестиции в дялове и акции на колективни инвестиционни схеми	8 953	8 572
Инвестиции в дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	5 783	5 443
Инвестиции в други дългови ценни книжа	18 509	17 148
	78 932	77 085

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата на Фонда са класифицирани като финансови активи, държани за търгуване.

Инвестициите по справедлива стойност по видове валути са представени както следва:

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Инвестиции по справедлива стойност в лева	54 932	52 368
Инвестиции по справедлива стойност в евро	14 883	15 373
Инвестиции по справедлива стойност в долари	9 117	9 344
	78 932	77 085

Представените по-долу стойности към 31 декември 2018 г. на ценните книжа, държани за търгуване са определени посредством използване на пазарни котировки на тези книжа. При липса на котирани цени на активен пазар за определяне на справедливите стойности на някои от облигациите са приложени техники за оценка в съответствие с Правилата на Фонда и Наредба № 9 от 19 ноември 2003 г.

Според използвания модел за оценка съгласно Правилата за оценка на Фонда, финансовите активи, държани за търгуване се категоризират по следния начин:

В хиляди лева, към 31.12.2018 г.	Справедлива стойност определена чрез котировки от активни пазари	Справедлива стойност – определена чрез други наблюдаеми пазарни данни	Справедлива стойност - метод на дисконтираните парични потоци	Нетна стойност на активите като приближение на справедливата стойност	Общо
Инвестиции в акции	28 043	-	4 139	13 505	45 687
Инвестиции в акции и дялове на колективни инвестиционни схеми	-	8 953	-	-	8 953
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	5 783	-	-	-	5 783
Други дългови ценни книжа	11 144	6 755	610	-	18 509
Общо	44 970	15 708	4 749	13 505	78 932
Дял	56.97%	19.90%	6.02%	17.11%	100%

9. Вземания

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Главница по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	-	16
Лихва по облигации на Ален мак АД от емисия BG2100024061	-	1
Наем на инвестиционен имот в Русе	-	1
Главница по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	469	1 173
Лихви по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	67	193
Лихви за забава по облигации на Хелт енд уелнес АДСИЦ от емисия BG2100005094	16	15
Главница по облигации на ТЦ - ИМЕ АД от емисия BG2100022099	170	170
Лихва по облигации на ТЦ - ИМЕ АД от емисия BG2100022099	14	14
Главница по облигации на Велграф Асет Мениджмънт АД емисия BG2100020119	98	98
Лихви по облигации на Велграф Асет Мениджмънт АД от емисия BG2100020119	4	8
Лихви за забава по облигации на Велграф Асет Мениджмънт АД от емисия BG2100020119	6	1
Лихви за забава по облигации на Недвижими имоти София АДСИЦ от емисия BG2100012157	3	-
Лихви по облигации на Холдинг Център АД	16	-
Лихви по облигации на Адара АД от емисия BG2100026173	14	-
Лихви по облигации на Сила Холдинг АД от емисия BG2100010102	13	-
Лихви по облигации на Холдинг Нов Век АД BG2100015150	27	-
Лихви за забава по облигации на Асенова крепост АД от емисия	2	-

BG2100002091

Лихви по облигации на М Сат Кейбъл от емисия BG2100021174	20	-
Лихви по облигации на Булфинанс Инвестмънт BG2100022172	7	-
Лихви по облигации на Премиер Фонд АДСИЦ от емисия BG2100024181	7	-
Репо сделка с акции на Родна земя Холдинг АД		256
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД		1 427
Репо сделка с акции на Рой пропърти инвест АДСИЦ	275	-
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	376	-
Репо сделка с дялове на НДФ Конкорд фонд 7- Саут ийст	570	123
Репо сделка с акции на Велграф Асет Мениджмънт АД	203	-
Репо сделка с акции на Холдинг Варна АД	554	-
Репо сделка с дялове на ДФ Компас Стратегия	250	-
Репо сделка с акции на Нео Лондон	395	-
Репо сделка с акции на Инвестор БГ	373	-
Дивидент по акции на Кепитъл Менъджмент АДСИЦ	17	-
Дивидент по акции на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	51	101
	4 017	3 597

Към 31.12.2018 са обезценени вземания, информация за което има в пояснение 17.2.

10. Парични средства

Паричните средства включват следните компоненти:

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Парични средства в брой и в банки		
- в лева	219	288
- в евро	2	447
- в щатски долари	267	163
	488	898

Паричните средства и еквиваленти, представени в Отчета за паричните потоци, включват:

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Парични средства в брой и в разплащателни сметки	488	898
	488	898

Фондът е извършил оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е определена като несъществена и не е начислена във финансовите отчети на Фонда.

11. Задължения по репо сделки и други

2018	2017
------	------

	'000 лв	'000 лв
Предварително преведено лихвено и главнично плащане по облигация на Аркус АД BG2100011100	-	313
Данъци	4	3
Други задължения	2	1
	6	317

12. Нетни активи в наличност за доходи

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Нетни активи в наличност за доходи към края на периода	86 011	84 560
	86 011	84 560

12.1. Изменение на нетните активи в наличност за доходи

Изменението на нетните активи в наличност за доходи е резултат от:

	2018 '000 лв	2017 '000 лв
Към началото на периода	84 560	75 371
Постъпили осигурителни вноски	6 553	6 588
Постъпили суми от пенсионни фондове, управлявани от други ПОД	1 447	2 017
Общо увеличение от осигурителни вноски	8 000	8 605
Доход от инвестиране на средствата на фонда	(1 192)	5 953
Изплатени пенсии	(105)	(99)
Еднократно или разсрочено изплатени суми на осигурени лица	(4 437)	(4 158)
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица	(290)	(227)
Изплатени суми по осигурителни договори	(4 832)	(4 484)
Преведени данъци	(19)	(22)
Встъпителна такса	(3)	(2)
Такса за обслужване	(107)	(106)
7 % такса от доходността	-	(417)
Такса за изтегляне	(7)	(8)
	(136)	(555)
Преведени суми на осигурени лица, преминали в други пенсионни фондове	(389)	(330)
Към края на периода	86 011	84 560

12.2. Прекратени осигурителни договори

Прекратени осигурителни договори на осигурени лица, напуснали фонда през 2018 и 2017 година са в резултат от:

Основание	2018 Изплатена	2017 Изплатена
-----------	-------------------	-------------------

	сума '000 лв	сума '000 лв
Изтеглени средства	854	856
Прехвърляне към други фондове	389	330
Придобито право на пенсия	3 583	3 302
Смърт на осигурено лице	290	227
	<u>5 116</u>	<u>4 715</u>

13. Печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно

Представените в Отчета за промени в размера на нетните активи в наличност за доходи нетни печалби от финансови активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата са свързани с финансови активи и пасиви класифицирани като държани за търгуване.

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Приходи от лихви	1 386	1 322
Приходи от дивиденди	575	506
Печалба от продажба на финансови активи	498	613
Приходи от придобиване на финансови активи от увеличение на капитала	44	-
Загуба от продажба на финансови активи	(884)	(667)
Печалба от промяна в справедливата стойност	77 566	122 469
Загуба от промяна в справедливата стойност	(80 348)	(116 959)
Положителни валутно-курсови разлики	4 524	3 868
Отрицателни валутно-курсови разлики	(4 122)	(5 143)
Платени комисионни на инвестиционни посредници	(21)	(16)
Други финансови разходи	(12)	(4)
	<u>(794)</u>	<u>5 989</u>

14. Удръжки и такси за Пенсионноосигурителната Компания (ПОК)

Видове такси	Размер на таксите съгласно Правилника на Фонда	2018	2017
		Стойност на таксата '000 лв	Стойност на таксата '000 лв
Встъпителна такса	0-9 лв.	3	2
Такса за обслужване на дейността	от 0 - до 4.0%	107	106
Такса изтегляне	10 %, но не повече от 20 лв.	7	8
Такса от доходността	7% от дохода от инвестиране	-	417
		<u>117</u>	<u>533</u>

15. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Фонда включват ПОК „Съгласие“ АД и ръководството му.

15.1. Сделки през годината

Ако не е изрично упоменато, трансакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия.

Видове такси	Встъпителна	Такса	Такса	Такса от	Всичко
	такса	обслужване	изтегляне	доходността	
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Към 01.01.2017 г.	0	9	1	116	126
Преведени към ПОК	(2)	(98)	(9)	(543)	(652)
Възстановени от ПОК				67	67
Начисления към ПОК	2	106	8	417	533
Към 31.12.2017 г.	0	17	0	57	74
Преведени към ПОК	(3)	(113)	(8)	(86)	(210)
Възстановени от ПОК				29	29
Начисления към ПОК	3	107	8	-	118
Към 31.12.2018 г.	0	11	0	0	11

15.2. Разчети със свързани лица в края на годината

	2018	2017
	'000 лв.	'000 лв.
Задължение към ПОК Съгласие:		
- такса за обслужване	11	17
- такса за изтегляне	-	-
- инвестиционна такса	-	57
Общо задължения към свързани лица	11	74

16. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Фондът не е осъществил инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци.

17. Условни активи и пасиви

През периода Фондът няма условни активи или пасиви и няма предявени към него правни искове.

18. Политика по управление на риска

18.1. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Фондът набира парични средства от осигурените лица, които се управляват от ПОК в съответствие с Правилата за дейността на Фонда и изискванията на пенсионното законодателство. Тези парични средства се инвестират в позволени от КСО инструменти, съобразно инвестиционната политика на Фонда. Вследствие на използването на финансови инструменти Фондът е изложен на различни видове риск, които ПОК идентифицира, анализира и управлява. Най-значимите финансови рискове са пазарен риск (ценови и лихвен) риск и кредитен риск.

Рискът в дейността по управлението на портфейла на Фонда е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните.

Спецификата при управлението на портфейли на пенсионни фондове извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за наблюдение, анализ и управление на същите, като преследваната цел е всички рискове да бъдат поддържани в приемливи граници, при съблюдаване на принципите за оптимална ликвидност и диверсификация на портфейла.

Управлението на риска във Фонда, се извършва от ПОК и се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано според нивата на компетенции както следва:

- 1 Съвет на директорите - определя допустимите нива на риск в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- 2 Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата стратегия за управление на риска;
- 3 Звено по управление на риска - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на рисковете при управлението на портфейла на Фонда.

Дейността по управлението на рисковете се извършва ежедневно, като се спазват всички нормативни изисквания и вътрешните правила за управление на риска. При оценката на риска се прилагат подходящи измерители, като стойностите им се анализират ежедневно и се следят ограниченията и действащите лимити.

Основен риск за дейността на Фонда е понижаване на пазарните цени на притежаваните финансови инструменти, които към 31 декември 2018 г. са 91.75% от неговите активи. Подобно развитие би довело до отчитане на преоценъчни загуби и съответното намаляване на нетната стойност на активите.

Пазарният риск, на който е изложен Фондът, вследствие на използването на финансови инструменти, е рискът от промени в цените на активите, валутния курс и лихвения процент.

Агенцията за кредитен рейтинг Standard&Poor's промени дългосрочния и краткосрочен кредитен рейтинг на България в чуждестранна и местна валута: 'BBB-/A-3' с положителна перспектива.

Към 31 декември 2018 г. делът на инвестициите (дялови и дългови) във финансови инструменти, издадени от емитенти от държави – членки или държави, посочени в

Наредба 29 на Комисията за финансов надзор възлиза на 21.83% от активите. Инвестициите са предимно в Унгария, Хърватска, Русия, Португалия, Гърция, Румъния, Германия. Подробна информация за финансовите активи издадени от емитенти от държави – членки или държави, посочени в Наредба 29 на Комисията за финансов надзор е посочена в пояснение 7.

18.1.1. Анализ на ценовия риск

Всички търгуеми финансови инструменти са изложени на ценови риск, който представлява рискът от намаляване на тяхната пазарна стойност в следствие на бъдещи промени в пазарните условия. Финансовите инструменти се оценяват по справедлива стойност и всички промени в текущата им оценка се отразяват директно в Отчета за нетни активи в наличност за доходи.

Притежаваните от Фонда финансови инструменти се управляват, отчитайки променящите се пазарни условия. При анализа на ценовия риск се вземат под внимание утвърдените лимити, залегнали във вътрешните правила за наблюдение и управление на риска. За намаляване на този тип риск ПОК се стреми максимално да диверсифицира инвестициите в портфейла спрямо определен икономически сектор, икономическа структура или емитент.

ПОК измерва ценовия риск на инвестициите в акции посредством историческата волатилност на цената, измерена чрез стандартното отклонение за период от един, три и шест месеца.

За периода от създаване на Фонда до 31 декември 2018 г., предвид характера, структурата и обема на инвестициите, не е преценено като необходимо и целесъобразно извършването на хеджиране на риска чрез използване на деривативни финансови инструменти.

За избягване на риска от концентрация, ПОК спазва стриктно заложените нормативни ограничения за инвестиране на активите на Фонда.

18.1.2. Валутен риск

Фондът е изложен на валутен риск при сключването на сделки във валута различна от лев и евро.

Към датата на приемане на финансовия отчет, България продължава да има фиксиран курс към еврото, което премахва в значителна степен валутния риск. Такъв риск би възникнал при промяна на нормативно определения курс 1 евро към 1.95583 лв., за което вероятността към края на 2018 год. е незначителна.

Валутната структура към 31.12.2018 год. на управляваните активи в портфейла на ДПФ Съгласие е, както следва:

Активи, деноминирани в лев или евро – 89.40%;

Активи, деноминирани във валута различна от лев и евро – 10.60%.

За да намали валутния риск, Компанията следи паричните потоци, които не са в български лева. Осъществяваната политика по управление на валутния риск е насочена към неизвършване на значителни операции и неподдържане на отворени позиции в чуждестранна валута, различна от евро, поради което и нетните валутни курсови разлики са незначителни.

Структурата на финансовите активи по валути е както следва:

Излагане на краткосрочен риск	Щатски долари	Евро	Лева	Общо
31 декември 2018 г.	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	267	2	219	488
Корпоративни облигации	-	789	-	789
Корпоративни облигации в чужбина	1 727			1 727
Вземания, свързани с инвестиции		904	3 113	4 017
Общо излагане на риск	1 994	1 695	3 332	7 021

Излагане на дългосрочен риск	Щатски долари	Евро	Лева	Общо
31 декември 2018 г.	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	2 846	2 937	-	5 783
Корпоративни облигации	-	5 414	3 113	8 527
Корпоративни облигации в чужбина	4 544	2 922	-	7 466
Акции	-	-	45 009	45 009
Акции на чуждестранни емитенти		678		678
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	-	421	6 810	7 231
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми на чуждестранни емитенти	-	1 722	-	1 722
Инвестиционни имоти	-	-	2 594	2 594
Общо излагане на риск	7 390	14 094	57 526	79 010

Излагане на краткосрочен риск	Щатски долари	Евро	Лева	Общо
31 декември 2017 г.	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	163	447	288	898
Корпоративни облигации	-	-	-	-
Вземания, свързани с инвестиции		1 689	1 908	3 597
Вземания от ПОК	-	-	-	-
Общо излагане на риск	163	2 136	2 196	4 495

Излагане на дългосрочен риск	Щатски долари	Евро	Лева	Общо
31 декември 2017 г.	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	2 844	2 599	-	5 443
Корпоративни облигации	-	5 999	1009	7 008
Корпоративни облигации в чужбина	6 500	3640	-	10 140
Акции	-	-	45 361	45 361
Акции на чуждестранни емитенти	-	561	-	561
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми	-	474	5 998	6 472
Акции и дялове в колективни инвестиционни схеми на чуждестранни емитенти	-	2 100	-	2 100
Инвестиционни имоти	-	-	3 374	3 374
Общо излагане на риск	9 344	15 373	55 742	80 459

18.1.3. Лихвен риск

Фондът не използва кредитно финансиране за дейността си, поради което пасивите му не са изложени на лихвен риск.

Дейностите по управление на риска имат за цел оптимизирането на нетния доход от лихви при дадени пазарни лихвени равнища в съответствие с възприетата от ПОК инвестиционна стратегия на Фонда. Процедурите по управление на лихвения риск се прилагат от гл.т. на чувствителността на активите на Фонда спрямо промени в лихвените равнища.

Лихвеният риск се наблюдава и измерва чрез следните количествени методи – дюрация, модифицирана дюрация, конвекция и рисковата премия. Дюрацията е основната мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. ПОК използва модифицираната дюрация и конвекцията, за да измери лихвения риск и да оцени възможните отклонения в пазарната цена на инструмента вследствие изменението на лихвените нива. Рисковата премия е разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска, или ипотечна облигация и доходността до падеж на ДЦК със сходен падеж. ПОК анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитния рейтинг на емитента.

Действителният ефект зависи от множество фактори, които включват промените в лихвения процент, породени от чувствителността спрямо различните периоди или валути.

При нарастване на лихвите с 0.5% стойността на портфейла от дългови ценни книжа може да се понижи с 504 553.92 лв.

Дюрацията на активите на Фонда е 4.24. Модифицирана дюрация на активите на Фонда е 4.11.

В следващата таблица е показана информация за номиналните лихвени проценти на активите на Фонда:

31 декември 2018 г.	Лихвен %	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
		'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	0.05%	488	-	488
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наред-ба на КФН и техните централни банки	от 2.50 % до 6%	5 783	-	5 783
Корпоративни облигации	от 4.50% до 8%	9 316	-	9 316
Корпоративни облигации в чужбина	от 4.00% до 7.25%	9 193	-	9 193
Акции	-	-	45 009	45 009
Акции на чуждестранни емитенти	-	-	678	678
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	8 953	8 953
Инвестиционни имоти	-	-	2 594	2 594
Вземания, свързани с инвестиции	от 6.00% до 6.15%	2 996	1 021	4 017
Общо активи		27 776	58 255	86 031

31 декември 2017 г.	Лихвен %	Лихвоносни	Безлихвени	Общо
		'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	от 0.05% до 0.30%	898	-	898
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наред-ба на КФН и техните централни банки	от 2.75 % до 6%	5 443	-	5 443
Корпоративни облигации	от 4.50% до 9%	7 008	-	7 008
Корпоративни облигации в чужбина	от 4.00% до 7.25%	10 140	-	10 140
Акции	-	-	45 361	45 361
Акции на чуждестранни емитенти	-	-	561	561
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	8 572	8 572
Инвестиционни имоти	-	-	3 374	3 374
Вземания, свързани с инвестиции	-	-	3 597	3 597
Общо активи		23 489	61 465	84 954

18.2. Анализ на кредитния риск

При управление на кредитния риск ПОК наблюдава риска от неизпълнение на ангажименти от страна на контрагенти при операции с финансови инструменти.

При наблюдението на рисковите експозиции се отчитат колебанията в справедливата стойност на финансовите инструменти. През разглеждания период кредитният риск при някои от компаниите-емитенти на ценни книжа, в които са инвестирани средства на осигурените лица е висок. Налице са, както ликвидни проблеми, които възпрепятстват нормалното погасяване на дължимите лихви и/или главници по издадените облигации, така и влошени финансови показатели, отнасящи се до рентабилността и финансовата задлъжнялост на емитентите. Общо корпоративните дългови ценни книжа представляват 21.51% от активите.

Към 31.12.2018 г. с висок кредитен риск са облигации с балансова стойност 736 хил.лв. на следните емитенти: ТЦ ИМЕ АД и Хелт енд Уелнес АДСИЦ.

ТЦ-ИМЕ АД – към момента има образувано дело по несъстоятелност на ТЦ-ИМЕ АД №2000 от 2015 г. в СГС. Облигационерите по емисията облигации, издадени от ТЦ-ИМЕ са присъединени като страна по делото за несъстоятелност. Част от имуществото, служещо за обезпечение на емисията облигации вече е продадено и предстои разпределението на получените средства между кредиторите.

Хелт енд Уелнес АДСИЦ е в производство по несъстоятелност вследствие на две подадени молби за откриване на такова – от КТБ АД и от член на Съвета на директорите на Дружеството. При обявяване на Дружеството в несъстоятелност, кредиторите ще удовлетворят вземанията си по реда предвиден в Търговския закон.

Финансовото състояние на длъжниците се анализира на база на текущите им финансови отчети, друга достъпна за кредиторите информация, както и посредством директни срещи с ръководствата на компаниите емитенти с цел изясняване на перспективите пред тях и възможностите за погасяване на задълженията. За разглеждания период кредитният риск за управлявания портфейл като цяло е нисък, предвид обстоятелството, че въпросните проблемни емисии заемат относително нисък дял в него (0.85%). Фондът се стреми да ограничава кредитния риск чрез осъществяване на сделки приоритетно с контрагенти, притежаващи висок кредитен рейтинг, а когато е необходимо изисква и адекватни обезпечения. В случай на необходимост се предприемат всички законови мерки с цел да се защитят в максимална степен интересите на осигурените лица.

През 2018 г. бяха извършени обезценки на определени активи. С оглед спазване на принципа на предпазливост и отразяване на вярното и точно състояние на активите и пасивите на ДПФ Съгласие беше направена оценка на възстановимата стойност на вземанията от емитенти на облигации, в резултат на която са отчетени разходи за обезценка на просрочени вземания в размер на 880 хил. лв. за 2018 г.:

Вид на вземането /емитент/	Първоначална стойност (в лв.)	Падеж на задължението	Обезценка в %	Натрупана обезценка към 31.12.2018 г. (в лв.)	Признати разходи за обезценка през 2018 г.
Лихви Хелт енд Уелнес АДСИЦ	132 996.44	17.3.2015	85.00%	113 046.97	26 599.28
Лихви Хелт енд Уелнес АДСИЦ	132 996.44	17.3.2016	85.00%	113 046.97	26 599.28
Лихви Хелт енд Уелнес АДСИЦ	132 996.44	17.3.2017	85.00%	113 046.97	53 198.58
Лихви Хелт енд Уелнес АДСИЦ	48 097.34	27.07.2017	85.00%	40 882.75	19 238.96
Главница Хелт енд Уелнес АДСИЦ	1 564 664	27.07.2017	70.00%	1 095 264.80	704 098.80
Дивидент по акции на Супер Боровец Пропърти Фонд АДСИЦ	100 992	31.12.2017	50%	50 496	50 496
	2 112 742.66			1 525 784.46	880 230.90

Обезпеченията по просрочените вземания са както следва:

Емитент	Емисия №	Общ размер на емисията EUR	Размер на вземането на фонда EUR	Кратко описание на обезпечението
ТЦ ИМЕ	BG2100022099	12 000 000	93 636	Първа по ред ипотeka на поземлен имот – собственост на дружеството
Хелт енд Уелнес АДСИЦ	BG2100005094	15 000 000	706 457.77	Първа по ред ипотeka на недвижими имоти – собственост на дружеството

Към края на 2018 г. са реструктурирани следните емисии ценни книжа, намиращи се в портфейла на ДПФ Съгласие:

Емитент	Емисия №	Справедлива стойност на притежаваните ценни книжа от емисията към 31.12.2018 г.	Кратко описание на реструктурирането
Асенова крепост АД	BG2100002091	80 589.98	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план
Астера I ЕАД	BG2100007116	387 173.37	Удължаване на срока на емисията и промяна в погасителния план

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Кредитният рейтинг на чуждестранните облигации, които са част от портфейла с дългови ценни книжа на ДПФ Съгласие е представен в следващата таблица:

Емитент	ISIN	Рейтинг	Агенция
Република Унгария	US445545AL04	BAA3	MOODY'S
Република Португалия	XS1085735899	BAA3	MOODY'S
Република Хърватска	XS0997000251	BA2	MOODY'S
Република Гърция	GR0114029540	B3	MOODY'S
Република Румъния	XS1768067297	BAA3	MOODY'S
Credit Bank of Moscow	XS1759801720	BA3	MOODY'S
Petrobras Global Finance	US71647NAM11	BA2	MOODY'S
Gazprombank	XS0779213460	B2	MOODY'S
Лукойл Интернешънъл Финанс	XS1514045886	BBB	S&P
Energy Pro AS	XS1731657141	B+	S&P

Държавни ценни книжа	Стойност 000`BGN	Агенция
BAA3	2 835	Moody's
BA2	942	Moody's
B3	2 006	S&P
Корпоративни ценни книжа		
BA2	2 239	Moody's
BA3	1 638	Moody's
B2	1 727	Moody's
BBB	1 251	S&P
B+	2 338	S&P

Излагането на Фонда на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

	2018 '000 лв.	2017 '000 лв.
Групи финансови активи (балансови стойности)		
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Вземания	4 017	-
Парични средства	488	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата	78 932	-
Финансови активи държани за търгуване	-	77 085
Парични средства	-	898
Вземания	-	3 597
	83 437	81 580

Ръководството на ПОК "Съгласие" следи всеки нов финансов отчет, излизащ от компаниите – емитенти и подлага на детайлен анализ тяхното текущо състояние. Изградената система за наблюдение на основните финансови показатели на фирмите, чиито ценни книжа се намират в портфейла на фонда, дава възможност да се вземат адекватни и навременни решения в случай на необходимост и възникване на риск за парите на осигурените лица.

В следващите таблици е представен анализ на матуриретна структура според остатъчния срок на падеж на финансовите активи на Фонда:

31 декември 2018 г.

	До 3 м.	3м.-1г.	1 г.-5 г.	5г.-10 г.	Над 10 г.	Без матурирет	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	488	-	-	-	-	-	488
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	-	1 034	4 749	-	-	5 783
Корпоративни облигации	-	789	4 639	3 888	-	-	9 316
Корпоративни облигации в чужбина	-	1 727	3 976	3 490	-	-	9 193
Акции	-	-	-	-	-	45 687	45 687
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	8 953	8 953
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	2 594	2 594
Вземания, свързани с инвестиции	1 672	2 345	-	-	-	-	4 017
Общо активи	2 160	4 861	9 649	12 127	-	57 234	86 031

31 декември 2017 г.

	До 3 м.	3м.-1г.	1 г.-5 г.	5г.-10 г.	Над 10 г.	Без матурирет	Общо
	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв	'000 лв
Парични средства в каса и банка	898	-	-	-	-	-	898
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	-	-	3876	1 567	-	-	5 443

Корпоративни облигации	312	21	6 069	606	-	-	7 008
Корпоративни облигации в чужбина	-	-	7 723	2 417	-	-	10 140
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от трети страни	-	-	-	-	-	-	-
Акции	-	-	-	-	-	45 922	45 922
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	-	-	-	-	8 572	8 572
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	3 374	3 374
Вземания, свързани с инвестиции	1684	1913	-	-	-	-	3 597
Общо активи	2 894	1 934	17 668	4 590	-	57 868	84 954

18.3. Анализ на ликвиден риск

ПОК и Фондът следват задълженията за ликвидност произтичащи от Наредба № 10/26.11.2003 г. за изискванията към състава и структурата на собствения капитал на пенсионноосигурителната компания и към минималните ликвидни средства.

За да се избегнат ликвидни проблеми се извършва контрол и оценка на ликвидността и паричните потоци на Фонда, като се предприемат и активни действия.

Върху ликвидността на Фонда се извършва ежедневно наблюдение. ПОК следи изходящите и входящи парични потоци на ежедневна база.

При констатиране на ликвидни проблеми е изградена процедура по уведомяване на заинтересованите лица - лицето отговорно за управлението на риска, инвестиционния консултант, Съвет на директорите.

От започване на дейността на Фонда не е отчетен недостиг на ликвидни средства или затруднения при покриване на задълженията му.

През отчетния период фондът не е ползвал външни източници за осигуряване на ликвидни средства, като е изпълнявал своите текущи задължения в срок.

Дружеството извършва регулярно анализ на ликвидността на активите и пасивите на Фонда. На база на актюерски изчисления ръководството на Дружеството очаква предстоящите плащания в срок от една година да са в размер на 5 200 хил. лв, а концентрацията на пенсионните плащания към осигурени лица да настъпи след 10 години.

18.4. Анализ на концентрационния риск

Концентрационният риск представлява рискът от концентриране на инвестиции в даден сектор от икономиката, валута, географска локация или един емитент. ПОК Съгласие АД, придържайки се стриктно към съществуващите регулации, касаещи инвестиционната дейност на пенсионните фондове в България се стреми да инвестира средствата на осигурените лица в ДПФ Съгласие диверсифицирайки портфейла от активи по всеки един от споменатите по-горе компоненти. За целта се подбират ценни книжа както с фиксиран така и с променлив доход. Книжата с фиксиран доход представляват облигации на държави, общини или компании, отличаващи се със стабилност и предлагачи очаквана

възвръщаемост, която има потенциал да изпревари темпа на инфлация през следващите години, като по този начин спомогне за постигане на положителна реална доходност от портфейла като цяло. Книжата с променлив доход са предимно на утвърдени или перспективни български компании, при които са налице възможности за постигане на растеж, изпреварващ този на БВП на страната.

По отношение на валутната диверсификация се акцентира върху активи деноминирани в лева и евро, тъй като задълженията на фонда са изразени в тези валути. Освен в тях, към 31.12.2018 год. присъстват и активи, деноминирани в щатски долари.

По отношение на географската диверсификация – приоритетно се инвестира на пазарите в България, както и на тези в страни от Централна и Източна Европа предвид очакванията за изпреварващ растеж през следващите години спрямо развитите пазари от Западна Европа и САЩ.

По отношение на концентрацията на активи, издадени от един емитент – ПОК Съгласие АД стриктно спазва заложените нормативни ограничения в законодателството, регламентиращо дейността на ФДПО и не допуска надвишаване на разрешените лимити.

18.5. Анализ на регулаторен и политически риск

Регулаторният и политическият риск са рискове, които са взаимно свързани и се отнасят до неблагоприятна промяна в нормативните разпоредби и вземане на политически решения, които да се отразят негативно на дейността, стойността на активите на управляваните фондове и съответно средствата на осигурените лица. Ръководството на ПОК "Съгласие" АД следи внимателно и взема участие във всяко едно обсъждане на промени в нормативната уредба, които могат да застрашат интересите на осигурените лица в ДПФ Съгласие.

18.6. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Фонда могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2018 хил. лв.	2017 хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност:			
Вземания	9	4 017	-
Пари и парични еквиваленти	10	488	-
		4 505	-
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата:	8		
Държавни ценни книжа		5 783	-
Облигации		18 509	-
Капиталови инструменти		45 687	-
Дялове в договорни фондове		8 953	-
		78 932	-

Финансови активи (до 31.12.2017)	Пояснение	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи, държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):	8		
Държавни ценни книжа		5 443	
Облигации		-	17 148
Капиталови инструменти		45 922	
Дялове в договорни фондове		-	8 572
		-	77 085
Кредити и вземания:			
Вземания	9	-	3 597
Пари и парични еквиваленти	10	-	898
		-	4 495
Финансови пасиви	Пояснение	2018	2017
		хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Задължения към осигурени лица		3	3
Задължения към свързани лица	15.2	11	74
Задължения по репо сделки и други	11	6	317
		20	394

19. Политика и процедура за управление на нетните активи

Целите на ПОК по отношение управлението на нетните активи са:

- Постигане на доходност при поемането на умерено ниво на риск за осигурените лица.
- Спазване на нормативните изисквания;
- Спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация на портфейла;

Управлението на активите на Фонда, използването им за генериране на доход се извършва от инвестиционния консултант на ПОК в съответствие с нормативната уредба, Правилата на Фонда, под наблюдението на отдел "Вътрешен контрол", Риск мениджър и активното взаимодействие с отдел "Счетоводство" съгласно правилата за вътрешната структура и вътрешния контрол на ПОК.

20. Определяне на справедлива стойност

20.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Справедливата стойност на финансовите активи и пасиви търгувани на активни пазари (каквито са публично търгуемите деривативи и търгуеми ценни книжа) е базирана на пазарни котировки към последна дата на търгуване за годината. Финансов актив се счита за търгуван на активен пазар, ако пазарните котировки са налични от борси, дилъри, брокери и т.н., тези цени се представят като реални и редовно осъществявани пазарни сделки.

Справедливата стойност на финансови активи, които не се търгуват на активен пазар се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината.

Фондът е приел да класифицира оценяването по справедлива стойност чрез използване на йерархия на оценките по справедлива стойност, която отразява значимостта на входните данни, използвани при определяне на оценките.

Йерархията на справедливите стойности има следните нива:

- а) листингови (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (ниво 1);
- б) други елементи при актив или пасив, освен включените в ниво 1 листингови цени, които биват могат да се наблюдават или пряко (например цени), или косвено (например основан и на цени) (ниво 2); както и
- в) елементите при актив или пасив, които не се основават на наблюдаема пазарна информация (ненаблюдаеми елементи) (ниво 3).

Нивото в йерархията на справедливите стойности, в рамките на която се категоризира оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват, се определя въз основа на най-ниския елемент от нивото, който е от значение за оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват. За тази цел значението на даден елемент се оценява като се съпоставя с оценяването на справедливата стойност в цялостния му обхват.

Ако при оценяването на справедливата стойност бъдат използвани наблюдаеми елементи, които се нуждаят от значително коригиране, основано на ненаблюдаеми елементи, такова признаване е от ниво 3.

Следващата таблица представя анализ на йерархията за отчитане по справедлива стойност на финансовите активи на Фонда по видове към 31 декември 2018 г.:

	Ниво 1 '000 лв.	Ниво 2 '000 лв.	Ниво 3 '000 лв.	Общо '000 лв.
Групи финансови активи държани за търгуване				
Дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата, от държави-членки или държави, посочени в наредба на КФН и техните централни банки	5 783	-	-	5 783
Корпоративни облигации	1 951	6 755	610	9 316
Корпоративни облигации в чужбина	9 193	-	-	9 193
Акции	28 043	-	17 644	45 687
Дялове в колективни инвестиционни схеми	-	8 953	-	8 953
Общо групи финансови активи държани за търгуване	44 970	15 708	18 254	78 932

Определяне на справедливата стойност на ниво 3

За финансовите активи и пасиви на Дружеството, класифицирани на ниво 3, справедливата стойност на финансовите активи се определят чрез използване на техники за оценка. Фондът използва различни методи за оценка и предположения, базирани на пазарни условия, съществуващи към края на годината (вж пояснение 4.4).

Следната таблица представя техниките, използвани при оценяването на справедливите

стойности на ниво 3, както и използваните значими ненаблюдаеми входящи данни.

Вид на финансовия инструмент	Справедлива стойност към 31.12.2018г. ('000 лв.)	Техника за оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключовите ненаблюдаеми данни и справедливата стойност
Български корпоративни облигации	610	Дисконтиран и парични потоци	Дисконтов процент, коригиран за риска над безрисковата премия	Значително увеличение над безрисковия лихвен процент ще доведе до по-ниска справедлива стойност
Български акции	13 505	Нетна стойност на активите	Брой емитирани акции	Увеличение на броя на емитираните акции, ще води до понижаване в стойността на една акция
Български акции	4 139	Дисконтиран и парични потоци	Среднопретеглена цена на капитала	Нарастване на среднопретеглената цена на капитала ще доведе до по-ниска справедлива стойност

20.2. Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2018 г. и 31 декември 2017 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2018 г.	Ниво 3	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Инвестиционни имоти:	2 594	2 594
- земи	779	779
- сгради	1 815	1 815
31 декември 2017 г.	Ниво 3	Общо
	хил. лв.	хил. лв.
Инвестиционни имоти:	3 374	3 374
- земи	1 156	1 156
- сгради	2 218	2 218

Справедливата стойност на недвижимите имоти на Дружеството е определена на базата на доклади на независими лицензирани оценители.

Земя и сгради (Ниво 3)

Оценката по справедлива стойност се базира на наблюдавани цени на скорошни пазарни сделки за подобни имоти, коригирани за специфични фактори като площ, местоположение

и настоящо използване. Земята и сградите са преоценени към декември 2018 г. Предишната преоценка е била извършена на декември 2017 г.

Съществени ненаблюдавани данни са свързани с корекцията за специфичните за земите и сградите на Дружеството фактори. Степента и посоката на тази корекция зависи от броя и характеристиките на наблюдаваните пазарни сделки с подобни имоти, които са използвани за целите на оценката. Въпреки че тези данни са субективна преценка, ръководството счита, че крайната оценка не би се повлияла значително от други възможни предположения.

Началното салдо на нефинансовите активи на ниво 3 може да бъде равнено с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	Инвестиционни имоти Офис сграда хил. лв.
Салдо към 1 януари 2018 г.	3 374
Загуби, признати в печалбата или загубата:	
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(394)
Продажби	(386)
Салдо към 31 декември 2018 г.	2594
Сума, включена в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“, в резултат на нереализирани печалби или загуби от активи, държани към края на отчетния период	(398)

	Инвестиционни имоти Офис сграда хил. лв.
Салдо към 1 януари 2017 г.	3 395
Загуби, признати в печалбата или загубата:	
- промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти	(21)
Салдо към 31 декември 2017 г.	3 374
Сума, включена в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти“, в резултат на нереализирани печалби или загуби от активи, държани към края на отчетния период	(36)

21. Събития след края на отчетния период

Между датата на Отчета за нетни активи в наличност за доходи и датата на одобрението от Съвета на директорите за публикуването на финансовия отчет не са възникнали значителни коригиращи събития.

22. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2018 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 20 март 2019 г.